

Zkušenosti s procesy vnitřního a vnějšího hodnocení na FZU

Michael Prouza

FZU – Fyzikální ústav AV ČR

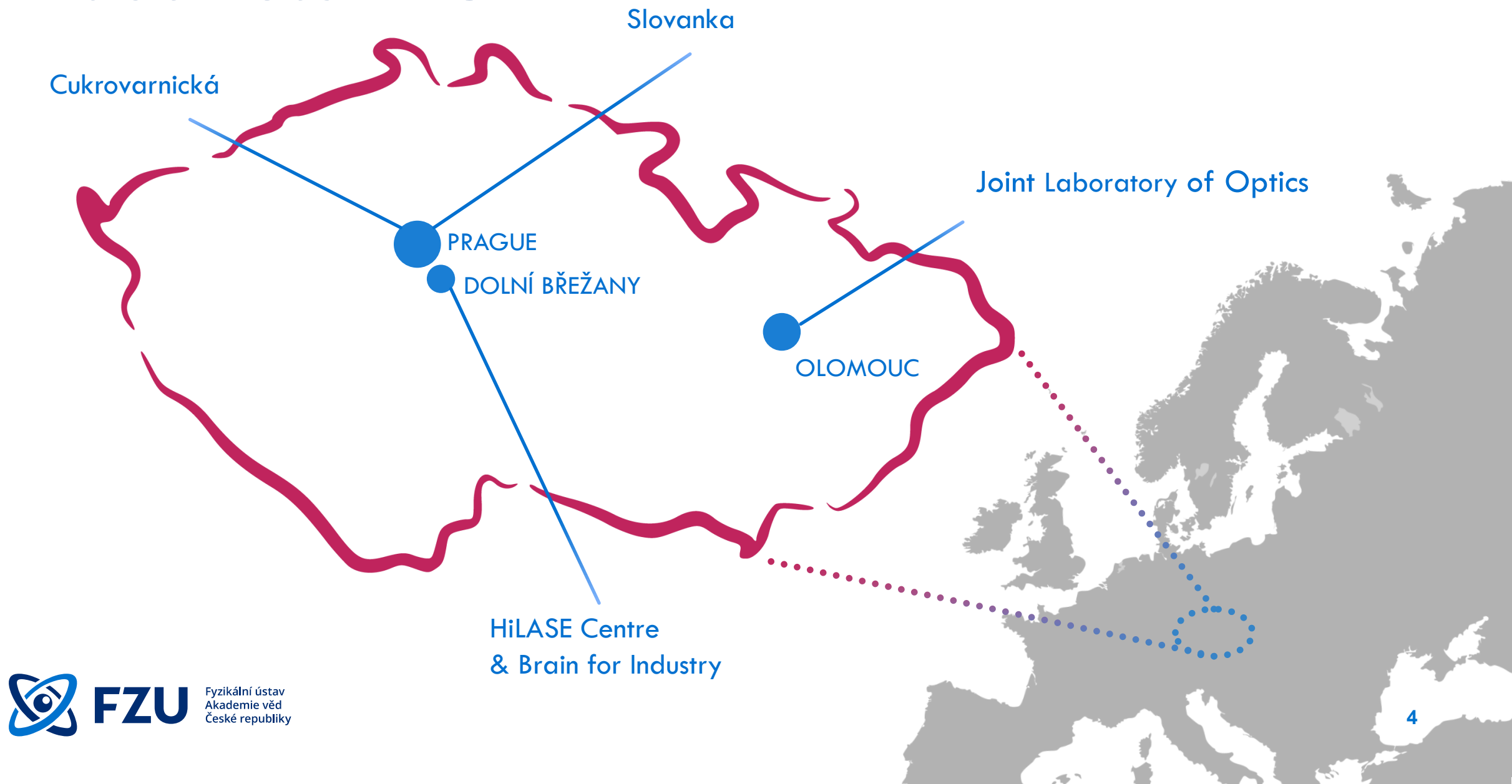
- Součást Akademie věd ČR
- FZU je největším ústavem AV ČR – aktuálně má přes 1200 zaměstnanců (~ 1000 FTE)
- Více než 70 let zajímavé historie
- Mnoho světově jedinečných a mezinárodně excelentních výstupů

FZU – Fyzikální ústav AV ČR

- jeden z více než 50 ústavů AV ČR
- tvoří 10 % celé AV ČR
(999 FTE FZU (leden 2026) / 9669 FTE AV ČR (prosinec 2024))
- provozní rozpočet: 1,5 miliardy CZK (62 miliónů EUR) v roce 2025
- investiční rozpočet: 0,3 miliardy CZK (12 miliónů EUR) v roce 2025
- ELI Beamlines součástí FZU do 1. 1. 2023 (~ 320 FTE, nyní ELI ERIC)

Pracoviště FZU

FZU

Fyzikální ústav
Akademie věd
České republiky

Pracoviště FZU

FZU Slovanka

FZU Cukrovarnická

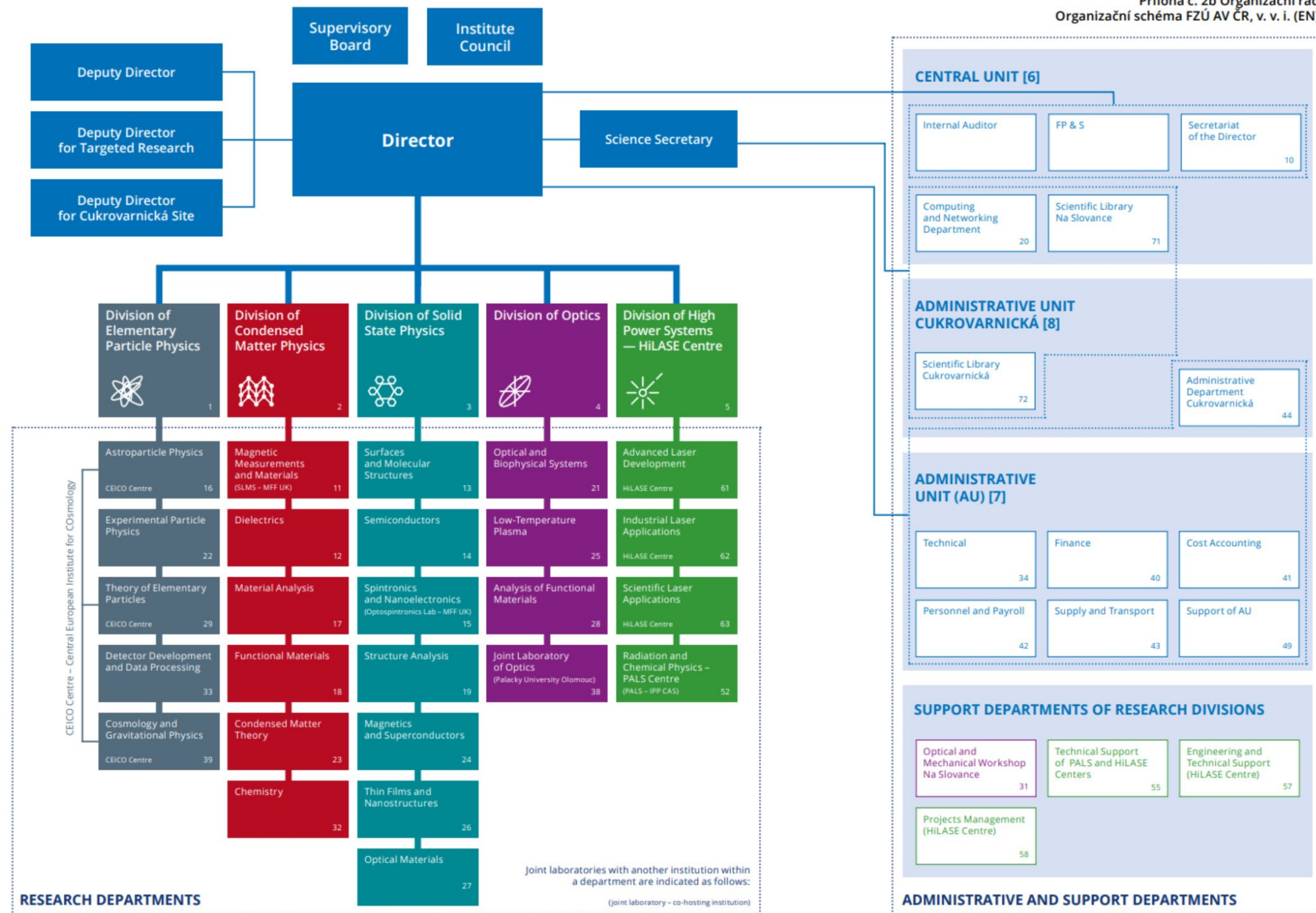
FZU – HiLASE v Dolních Břežanech

Společná laboratoř optiky – FZU & UP

Historie FZU

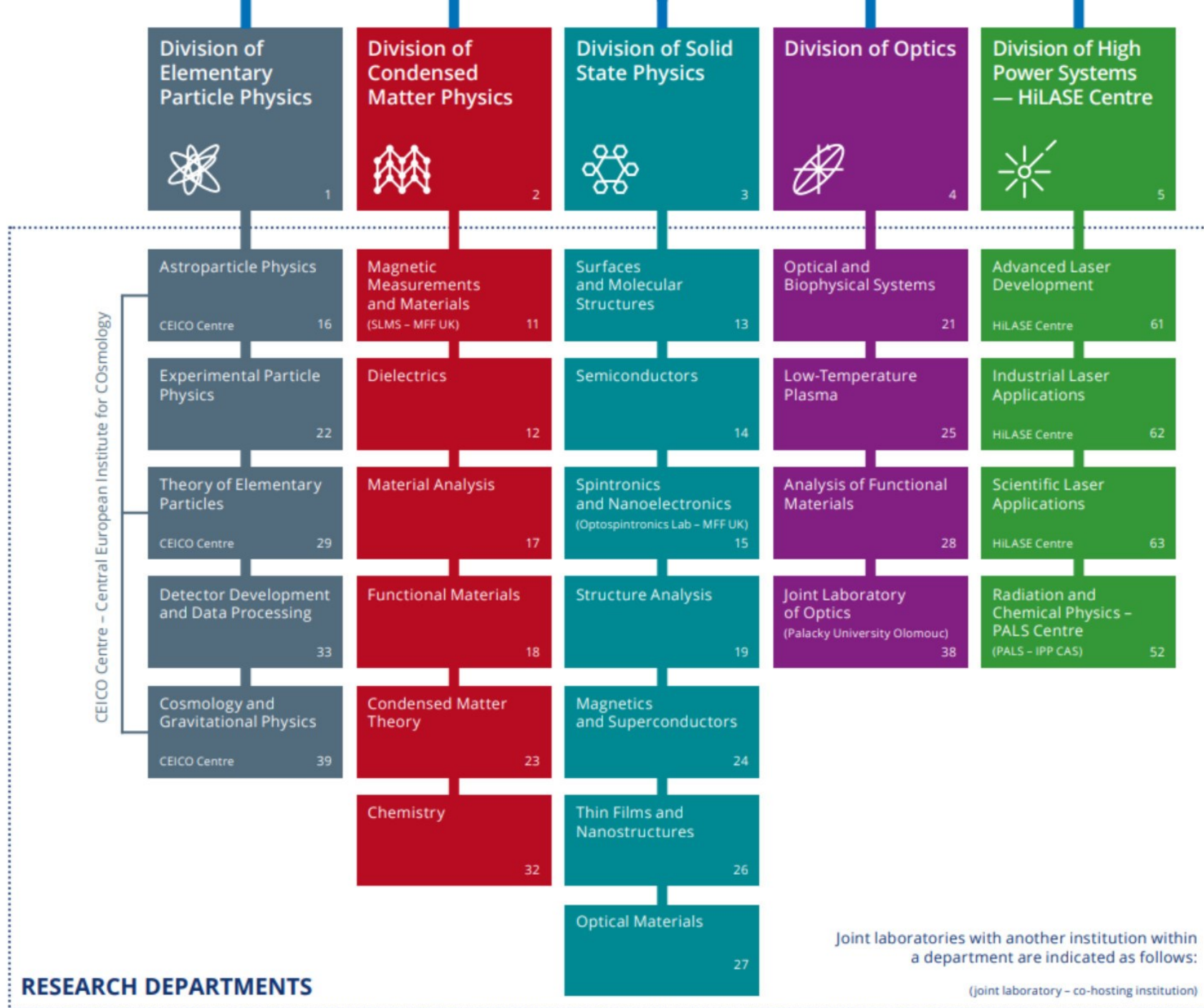
- pre-historie v 30. letech 20. století – oddělení na Karlově univerzitě, Ústav technické fyziky
- FZU oficiálně založen v roce 1954 jako součást Československé akademie věd
- 1979 – FZU sloučen s Ústavem fyziky pevných látek ČSAV (nyní FZU Cukrovarnická) a stal se největším ústavem
- po Sametové revoluci (1989) – odchody do komerce, zmenšení na cca 60%
- 2007 – založena veřejná výzkumná instituce
- 2015 – byla otevřena laserová centra ELI Beamlines a HiLASE) v Dolních Břežanech

FZU

Fyzikální ústav
Akademie věd
České republiky

Vnitřní hodnocení FZU – bilanční rozhovory

- s přímým nadřízeným (zaměstnanec – vedoucí skupiny, vedoucí skupiny – vedoucí oddělení, vedoucí oddělení – vedoucí sekce, vedoucí sekce – ředitel)
- jedenkrát ročně
- povinné pro vedoucí pracovníky na jakémkoli stupni, pro ostatní dobrovolné
- zjištění situace, plány odborného rozvoje, podávání grantových projektů, zřízení vlastní skupiny, ...
- zaměstnanci oceňují
- pro specifické kategorie – doktorandi a postdoktorandi – ještě podrobnější hodnocení a podrobnější monitorování kariérní dráhy, u doktorandů ve spolupráci s VŠ , dále možnost mentoringových programů

Vnitřní hodnocení FZU – atestace

- jednotná pravidla v rámci celé AV ČR
- povinné pro všechny pracovníky „v kategoriích V“ (V1 – odborný pracovník ve výzkumu a vývoji, V2 – doktorand, V3 – postdoktorand, V4 – vědecký asistent, V5 – vědecký pracovník, V6 – vedoucí vědecký pracovník; stupně V3-V6 s titulem Ph.D.)
- minimálně jedenkrát za pět let, na vlastní žádost možnost častěji/dříve
- posuzuje ředitelem jmenovaná Atestační komise FZU, složená z vedoucích pracovníků na FZU a externích odborníků (univerzity a další ústavy AV ČR), schází se jedenkrát ročně
- pro předložení přihlášky k atestaci je speciální (vlastní) aplikace atest.fzu.cz, k přihlášce se dále vyjadřuje vedoucí oddělení

Vnitřní hodnocení FZU – atestace a jiné

- atestace má přímý dopad na mzdu zaměstnance (mzdová rozhraní podle Vx)
- výsledná kategorie Vx pak definuje i odpovědnosti a očekávané aktivity zaměstnance (např. V6 – vedoucí vědecký pracovník – vede tým či laboratoř, je PI grantových projektů a aktivně je získává, je pedagogicky aktivní, přednáší a školí studenty, popularizuje vědu)
- naprostá většina zaměstnanců má smlouvu na dobu určitou, prodlužuje se u V kategorií typicky dle atestací (díky Kolektivní smlouvě na FZU lze řetězit), počet smluv na dobu neurčitou trvale klesá
- specifická interní kategorie s finančním impaktem – tzv. kmenoví zaměstnanci (nezbytní pro chod daného oddělení, mají zaručenu institucionální mzdu, i když se neúčastní na žádném projektu), na návrh vedoucího oddělení schvaluje ředitel

Vnější hodnocení FZU – Hodnocení AV ČR

- nejvýznamnější vnější hodnocení
- pětiletá perioda, poslední hodnocení za roky 2020 - 2024 stále ještě probíhá
- podrobněji v příspěvku dr. Patrika Španěla „*Hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR: mezinárodní kontext principy a zkušenosti*“
- na FZU v posledním (stále dobíhajícím) hodnocení 20 výzkumných týmů (typicky jednotlivá výzkumná oddělení)
- dvě fáze – první fáze – hodnocení vybraných výstupů výzkumných týmů (typicky 20-40 výstupů podle velikosti týmu), druhá fáze – podrobné hodnocení vědeckých týmů (a celého ústavu) na základě písemných materiálů a osobní návštěvy komise

Vnější hodnocení FZU – Hodnocení AV ČR + Metodika 2017+

- v druhé fázi hodnotí všechny týmy z FZU jedna specifická komise (13 členů, různé odbornosti)
- **Metodika 2017+** - každoroční výběr excelentních bibliometrických i nebibliometrických výstupů
- již dobře zaběhnutý proces přípravy, výběru a odeslání
- FZU dosahuje velmi kvalitních výsledků

Vnější hodnocení FZU – Mezinárodní poradní sbor

- dobrovolné každoroční hodnocení ústavu, dvě zasedání za rok
- MPS FZU má aktuálně 13 výhradně zahraničních členů, kteří mají zkušenosti z vedení ústavů či týmů typicky ze západní Evropy
- předsedou MPS FZU je prof. Eckhard Elsen, bývalý vědecký ředitel CERN

Předseda:	prof. Eckhard Elsen	Deutsches Elektronen-Synchrotron (DESY), Německo
Členové:	prof. Stefan Blügel	Forschungszentrum Jülich (FZ Jülich), Německo
	Dr. Colin Danson	Clarendon Laboratory, Oxford University, Velká Británie
	prof. Lukas Eng	Technische Universität Dresden (TUD), Německo
	prof. Hans-Joachim Freund	Fritz Haber Institute of the Max Planck Society (FHI), Berlín, Německo
	prof. Pietro Galinetto	University of Pavia, Itálie
	prof. Clara Saraceno	Ruhr University Bochum, Německo
	prof. Wolfgang Kautek	University of Vienna, Rakousko
	prof. Lorenza Petrini	Politecnico di Milano, Itálie
	prof. Ioana Maris	Université libre de Bruxelles, Belgie
	Dr. Frank Simon	Karlsruhe Institute of Technology (KIT), Německo
	prof. Pere Roca i Cabarrocas	École Polytechnique, Francie

Vnější hodnocení FZU – Mezinárodní poradní sbor

- výhodou je kontinuita, členové pracují v MPS typicky 3 + 3 roky
- zřízen v roce 2021
- aktuálně již členové MPS FZU velmi dobře znají systém financování vědy v ČR, znají situaci a postavení FZU v českém i evropském kontextu
- je možné jim klást strategické otázky podle potřeb FZU (v poslední době např. stran doktorandů, rozvoje elektronové mikroskopie, strategie rozvoje jednotlivých oborů v rámci ústavu, atp.)

Vnější hodnocení FZU – Mezinárodní poradní sbor – úvaha a jiné

- **další poradní sbory v rámci velkých projektů OP JAK** – velmi dobře fungují pro vnitřní hodnocení projektů a jejich postupu
- MPS FZU – fundované těleso, jehož širší využití v dalších hodnoceních by bylo podle mého názoru velmi vhodné
- otázka nezájatosti MPS – lze členy MPS považovat i nadále za nezávislé? Z činnosti jiných hodnotících orgánů jsou tímto (zatím) diskvalifikováni, není to škoda?

Děkuji za pozornost!
A těším se na vaše otázky.

Michael Prouza, Fyzikální ústav AV ČR, prouza@fzu.cz